

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1725. usque ad annum 1728

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1784

VD18 13322648

§. 5. Pontificis sollicitudo pro componenda hac controversia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67667)

Verum ad hæc Constantiensis Episcopus die decima octava Decembris reposuit, haud sibi ignotum esse, illud jus, quod supremis Principibus in crimine perduellionis, in periculo seditionis, & perturbatione pacis publicæ ad tuendam Rempublicam, servato tamen moderamine inculpatæ tutelæ, competeret, nec tamen se ignorare, quod Clericus ad S. Ordines promotus Principis laici subditus esse desineret, atque ab ejus jurisdictione *coercitiva* eximeretur &c.

Sæc. XVIII
A. C. 1725.

§. V.

Pontificis sollicitudo pro componenda hac controversia.

Hucusque præsentis controversiæ flamma sub domesticis veluti cineribus latere videbatur, atque etiamnum spes affulgebat, fore, ut propositis ultro citroque rationum mementis res componi posset: Cum autem Episcopus cunctis remediis incassum adhibitis Lucernensium duritiem vincere haud valeret, summi Pontificis præsidium implorabat, atque ad eundem totam facti speciem, prout a præfato Parocho erat relata, transmisit hoc tenore: „Anno Domini „1725. & primum quidem 10. Augusti „festo

Sæc. XVIII. „ festo S. Laurentii Jodocus Kayser,
 A. C. 1725. „ in Parochia mea caupo, duo pecora
 „ mactavit, proxime vero sequente Do-
 „ minica, quæ Anniversaria erat dedica-
 „ tionis Ecclesiæ nostræ, choreas de
 „ die, ac nocte instituit absque meo
 „ præscitu, ne dicam licentia, quan-
 „ quam de industria dissimulaverim.
 „ Erat tunc temporis per aliquot septi-
 „ manas tristissimum cœlum, continua
 „ pluvia, frugumque timenda pernicies,
 „ quare ad exemplum catholicæ vici-
 „ niæ, atque ipsis Parochianis expeten-
 „ tibus, festo Beatissimæ Virginis Ma-
 „ riæ indixi comprecationem coram San-
 „ ctissimo Venerabili quatuor exinde con-
 „ sequentibus Festis diebus peragendam.
 „ Qui cum choreas atque insolentias
 „ minime congruere judicarem, hinc &
 „ iisdem diebus eas interdixi, ne oratio
 „ fiat in peccatum. Sacris functionibus
 „ peractis me caupo, cui pri-
 „ mum quidem exprobravi, perperam
 „ egisse undecimo, & duodecimo Au-
 „ gusti, quæ jam superius memorata
 „ sunt. Qua de causa nempe, quod
 „ sine licentia mactaverit in festo S. Lau-
 „ rentii, expetii multam hic locorum
 „ solitam (den Barsch 55. assium Lu-
 „ cernensium) caupo is valde con-
 „ temtim explosit, atque nihilominus
 „ in crastinum (qui dies erat festus san-
 „ ctis

„ctis Theodolo & Rocho) choreas agi-
 „tandi licentiam petiit, reposui mini-
 „me convenire, ut, quod palam hodie
 „in Ecclesia interdixerim, jam rursus
 „indulgeam, non esse de tempore tam
 „tristi, ut propter choreas prorogetur
 „comprecatio, neque cum comprecatione
 „saltum coram Numine placando
 „consistere: Præterquam quod
 „per æstatem omnia fere festa ingruente
 „necessitate laborando profanata sint,
 „non ergo decere, ut iisdem diebus
 „festis, quibus solum ob pluviam labo-
 „rari non possit, injuria sit; caupo ad
 „hæc contemtim caput succutiendo,
 „quid mihi vobiscum? superest vobis
 „potior alius, dabit ille licentiam, si
 „vos negatis, quo dicto excessit, &
 „quod conjiciendum, in urbem ad Præ-
 „nobilem Dominum Rudolphum Moor;
 „quarta ejusdem diei promeridiana hora
 „rediit ad me caupo, & capite semper
 „aperto, hæc ad me; Prænobilis Do-
 „minus mihi fatus est, quod nisi Do-
 „minus Parochus in crastinum licentiam
 „saltandi velit impertiri, velit alium
 „quicumque libuerit mihi diem ad agi-
 „tandas choreas definire, ita quidem
 „ut si Parochum de hac licentia pariter
 „obtinenda rogem, Prænobilis Dominus
 „10 florenis me sit multaturus, quid igitur
 „dabitis ne licentiam necne? mi-
 „ni.

Sæc. XVIII.

A. C. 1725.

Sec. XVIII. „nime inquiebam, nec induci pos-
A. C. 1725. „sum, ut credam, te a Prænobili Do-
 „mino tam exotica commissione insti-
 „tutum fuisse, dudum fuisti nequam,
 „proprii commodi auceps, atque de
 „mendaciis sæpius deprehensus, vade,
 „fidem tibi non habeo, neque tibi li-
 „centiam saltandi concedo. Caupo
 „rursus in urbem inde redux sub noctem
 „affert abs Prænobili Domino literas,
 „tam ad apparitorem, cras in Ecclesia
 „palam perlegendas, tam ad me, quæ
 „primum postridie acceptæ satis indi-
 „cabant, quid eventurum erat. Per-
 „actis igitur postridie sacris literæ ad
 „apparitorem datæ in Ecclesia lectæ
 „sunt, quarum synopsis est sub litera A.
 „Hac indignitate merito commotus ad
 „meos inquiebam, variis de causis, quas
 „jam heri proposueram, saltum me in-
 „terdixisse, id porro hodie fixum esse,
 „me comperturum, quas oves morige-
 „ras, quas cornupedes habeam, sed hisce
 „insuperhabitis nonnulli ex procacio-
 „ribus post meridiem ad publicum sub
 „die saltum prodeunt; ibique vel plu-
 „vio cælo propudiosis gestibus & insultationibus choreas peragunt, easque
 „tota nocte in ipsum diem Veneris inter
 „execrationes & verbera prosequuntur.
 „Proxime sequens Dominica opportu-
 „num ex Evangelio textum mihi thema
 „sub-

„subministravit: ite, ostendite vos Sa-
 „cerdotibus &c. cujus occasione iis, Sæc. XVIII.
 „qui contra Ecclesiæ obedientiam tam A. C. 1725.
 „propudiosis gestibus saltaverunt, in-
 „iunxi sacram, & sinceram confessio-
 „nem, in cujus peractæ fidem schedam
 „mihi deferre debeant. Paruere om-
 „nes, & cum ingenti gratiarum actione
 „de correctione schediasma retulere:
 „omnes inquam, præter duos, quos ea
 „de causa in catechesi proximæ Domi-
 „nicæ 26. Augusti iterum cohortatus, &
 „nisi morem gerant, graviora commina-
 „tus, ad obedientiam redegi, omnia
 „tunc salva esse ratus. Ad festum sancti
 „Bartholomæi Apostoli Prænobilis Do-
 „minus quinque, ut vocant juratis pro-
 „xima sibi invicem necessitate conjun-
 „ctis, eorumque tribus mihi vehemen-
 „ter infensis, ut quid a me dictum,
 „factumque sit, vel ore, vel calamo re-
 „ferrent, injungit: dictum, factumque.
 „27. Augusti, quæ illi oretenus depo-
 „suerunt, a Prænobili Domino ad Il-
 „lustrissimum Senatam deferuntur, at-
 „que non levem adversus me indigna-
 „tionem concitant. Intervenienti ta-
 „men Illustrissimo Domino Schulteto
 „Dürler, ut audiatur & altera pars,
 „committitur, ut præsentem Prænobili
 „Domino me coram audiat. 28. Au-
 „gusti misit Illustrissimus Dominus
Hist. Eccles. Tom. LXXII. C „Schul-

Sec. XVIII. „Schultetus Dürler, qui mihi signifi-
A. C. 1725. „cavit, ut qua possim proxima occa-
 „sione ipsum adeam, sed per injuriam
 „tempestatis, & alia negotia non lice-
 „bat, ut me celerius quam 30. Augusti
 „eo conferrem, atque abs Reveren-
 „dissimo Domino Commissario, quem
 „antea consultaveram, ad informandum
 „dimissus comparerem. Proponente
 „Illustrissimo Domino Sculteto, & ac-
 „cusante Prænobili Domino, qui con-
 „festim adfuit, ea respondi, ex quibus
 „uterque conclusit, me quidem saltum
 „non absque justis rationibus interdi-
 „xisse, ac salutem animarum bonum-
 „que publicum intendisse, at quia con-
 „fessione injuncta eos, qui tamen ex
 „Prænobilis Domini licentia saltassent,
 „multaverim, derogasse me Illustrissimi
 „Senatus auctoritati, ac supremæ po-
 „testati: excusavi, ut potui, meam
 „hujus offensæ inadvertentiam, & bona
 „spe rem bene transigendam dimissus
 „abii. 31. Augusti hæc omnia defe-
 „runtur ad interiorem Senatum; mit-
 „titur, ut vocant, magnus Apparitor
 „ad Reverendissimum Dominum Com-
 „missarium, cui significaret, ut me
 „7. Septembris coram Illustrissimo Se-
 „natu sistat, atque cum apud Illustris-
 „simum Dominum Scultetum de in-
 „competente foro potestatus, id se
 „posse

„posse negaret, proximo Senatus Con-
 „sulto in 12. diem Septembris sub si-
 „gillo Cancellariæ in Curiam citor.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1725.

4. Septembris citatione hac pridie
 „accepta mihi Reverendissimus Domi-
 „nus Commissarius serio injunxit, ne
 „ipsum compaream, literis tamen Illu-
 „strissimum Senatum conveniam, qua-
 „rum copia est sub Lit. C. Parui, sed
 „eo eventu, ut coactis non solum in-
 „terioris Consilii Assessoribus, sed &
 „Centumviris (Räth, und hundert)
 „denuo in 19. Septemb. ad Curiam sub
 „sigillo sancti Leodegarii citatus fue-
 „rim, nisi obsequar, urbe & agro pro-
 „scribendus. Secundæ hujus citationis
 „copia est sub litera D. Attulit mihi
 „hanc citationem 17. Septembris Cur-
 „sor urbicus duobus viris, qui eum
 „comitentur, stipatus. Exhibui ean-
 „dem citationem convenienti loco, &
 „Judici, ne quid ex mea sententia age-
 „rem, graviter inhibitus. Die 19. Septem-
 „bris literas dedi ad Illustrissimos Pro-
 „ceres, quibus meam purgavi ipsis ab-
 „sentiam sub Lit. C. Evenit, quod facile
 „ominari poteram, adfuit . . . hora se-
 „cunda promeridiana ejusdem diei cur-
 „sor urbicus iterum viris comitatus,
 „qui exhibuit mihi sub majori Sigillo
 „sancti Leodegarii proscriptionem, at-
 „que mandatum intra horas 24. solum

C 2

„ver-

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

„vertendi, ni violenter abduci velim;
„Copia proscriptionis est sub Lit. F.
„Exterminatus edicto tam ferali totam
„exinde noctem infomnis, & quo me
„tam cito verterem, consilii anceps, id
„solatii sequenti mane accepi, quod
„vicinus Reverendus Dominus Carolus
„Franciscus Sidler Parochus in Kùs-
„nacht ad me accesserit, me, meos-
„que consolans, ut præfixum termi-
„num anteverterem, urgens: postquam
„Divos Ecclesiæ meæ Tutelares extre-
„mum salutarem, complorantibus Pa-
„rochianis, me in suas sedes abdu-
„xit, ubi adhucdum ago, quousque
„Deus Ter. Opt. Max. melius provideat;
„ita sub fide Sacerdotali testor, Con-
„stantiæ datum 30. Novembris 1725.

*Christianus Leontius Andermatt,
Parochus in Udlingen Schweiß*

§. VI.

*Lucernensis Reipublicæ querelæ con-
tra Apostolicum Nuntium ad
Papam.*

Ad hæc minime otiosi perstabant Lu-
cernensis Reipublicæ Senatores,
sed potius, ut suis querelis majus pon-
dus accederet, ad ceteros Catholicos
gentis suæ Pagos literas dederunt,
qui